

## Gospodarske stvari.

### Umni sadjorejec.

#### Drevesni divjaki.

Drevesni divjaki, ki so natorno takovi, ali so zlahnost zgrešili, se lahko med žlahno drevje nvrstijo, če se pocepijo. Ako bi pa kaki iz žlahne peške izrašen divjak žlahne lastnosti kazal, če ima namreč gladko kožo, široko perje, nobenega trnja, naj ostane brez cepljenja. Tako drevo bo pozneje rodilo, potlej pa bolj rado, polno in trdno ostalo, včasih se po tej poti še nova, žlahna plemena zaplodijo, posebno jabelk.

Sadje se da le enakega plemena vkup zlahniti. Cepi se toraj jabelka z jabelčnim, hruška s hruškovimi cepiči. Dajo pa se hruške v mnoge hruškove divjake, v kutno in v glog cepiti, kislja jabelka v sladka, sladke češnje le v sladke, višnje pa v češnje in višnje. Samo v mahalebovo drevo se žlahnijo češnje in višnje z najboljšim uspehom; mahaleb je tisto drevo, ki daje tobakarjem dišeče cevi. Kdaj se češnji cepi tudi v slivo cepljen prime. Marelice se cepijo v breskve in slive; takrat dajo lep sad, in ne pozebejo hitro, breskve se zamorejo v mandeljno drevo, v breskvo, slivo ali marelice cepiti. Mandeljno drevo hoče globoko, rahlo in dobro zemljo pa topli kraj, kder ne pozebe, kdar cvete. Tudi breskve ljubijo nekoliko vlažno toplo zemljo in kraj, kder najraje rodijo. Slive ne storijo dolgih korenin, ki bi globoko v zemljo rastle, in so zadovoljne tudi z vlažno, težko zemljo. Gladke breskve se v breskve ali slive cepijo, žlahne slive v slive navadne domače; mandeljni v mandeljno drevo, pa tudi v vsako slivno plemo; nešplje v nešplje, glog in hruškove divjake, in trte mnovega plemena med seboj, pa tudi v viniko. Samo kostanj in orehi se ne cepijo; kakošnje seme se sadi, takošnji sad drevo rodi. Nikoli ne cepi peškovega sadja v kosčično, ne kosčičnega v peškoveca.

Kar se tiče kutne, drena, ribiza itd., se ne cepijo, rastejo povsod rade in grme delajo, ker iz korenin izrastlike ženejo, in ne pozebejo. Da pa veča, zala drevesa zrastejo, je treba take grme otrebiti in okoli korenin okopavati, in včasih s kako dobro prstjo pognojiti.

Na kutne se cepijo hruške in jabelka tiste, ktere imajo nizke ostati za brajde v vrtih ali pa pri hišnih stenah. V ta namen se tudi na divjake hruškove ali jabelčne cepijo, ki so iz semena izrastli, pa so slabi. Na kutne cepljena drevesa sicer prej rodijo, pa ne trpijo zelo dolgo, ker so kutne nepotrpeče. Na glog je hruške boljši cepiti, kdor hoče nizka drevesa imeti, ker glog dolgo trpi in tudi tam raste, kder hruška ne bi storila, in tako se na njem delj časa ohrani.

Za nizke češnje in višnje se jemlje mahaleb ali ost-hajmka, to ste dve češnji nizke rasti, ali pa se druge navadne češnje slabe rasti v to obrnejo, kakor slive, marelice in breskve, ki se cepijo na svojo lastno plemo, se pa potem z obrezovanjem v nizka drevesa izrežajo.

#### Sadjorejske skušnje.

(Ali je koristno več sort cepiti na eno drevo?) — Nekteri mislijo, da je to le igrača; ali to ni res. Angleži imajo navado, da na eno in isto hruško cepijo polovico zgodnjih sort, polovico pa poznih. Če zgodaj cvetečo sorto pokvari neugodno vreme, tem bolje se mnogokrat obnaša ona, ki je cvetela pozneje. Zgodna hruška zori, kedar drevo še tako malo moči potrebuje, da redi pozno sorto; kdar pa ta zori, zgodna sorta ne obtežuje več drevesa, tedaj pozni lahko ves živež daruje. Tudi pri dvakratnem pridelku ne gre toliko sadja v nemar kakor le pri enem. — Po takem tedaj utegne gospodar najžlahnejša plemena si izrežati, čeravno ima le malo prostora in le malo dreves.

(Precepiti stara sadna drevesa) donša dvojni dobiček: namesti slabijih sort se dobijo dobre, namesti nerodovitnih pa rodovitne. Kdar se pa tako staro drevo precepi, naj se vzamejo cepiči prav rodovitnih sort, in izberó naj se le zdrava in še močna drevesa; sicer je delo zastoj, kajti od debla, ktero je že trohljivo, ne moreš več upati potrebne moči. Se vé, da je stareja drevesa treba včasih pognojiti.

## Dopisi.

### Iz Bodislavec pri mali Nedelji 23. mal. travna.

V 15. listu „Slov. Gospodara“ je bil iz Ljutomera dopis, v katerem je govor o Malonedelčanih, njihovem narodnem čuvstvu, od kterege so, kakor nam volitve v okrajni zastop v Ljutomeru kažejo, odstopili. Gotovo žalostna resnica! Vsakega Nedeljščana mora sramotna rudečica politični, da se zamore pri nas kaj takega zgoditi. Žalostno je to, in žalostneje še bi bilo, ako bi mi Nedeljščani s tem obnašanjem naših volilcev zadovoljni bili, in ako bi to tudi naši volilci iz popolnega prepričanja bili storili. Ali tolaži nas to, da je pri vsem tem početju nekdo drugi vzrok, kteri se je menda potrudil, da so nam naši volilci tako sramoto naredili, kterih gotovo nismo s tem namenom v Ljutomer poslali, da bi tam za naše nasprotnike glasovali, sirovo se obnašali in nam domu sramoto prinesli. Nočem zagovarjati to breznačajnost, ker bilo bi tudi zastoj. Ali pravico imam tirjati (kar tudi naše prejšnje obnašanje potrjuje), da se po tem naj ne sodijo vsi farmani, ker še imamo tukaj može, kteri se ne dajo premotiti, kar je spričal tudi g. Zorec in njegov volilec (slava njima!). Kar tudi mora znano biti gosp. dopisniku iz Ljutomera. Grdoba pa za tiste, ki so temu prvi vzrok. Da je naše ljudstvo verno, in da na duhovnike mnogo drži, to je gotovo; da tedaj duhovnemu, kteri mu je postavljen za dušnega pastirja, zaupa, in ga pri mnogih rečeh za svet vpraša in njegovo svetovanje veruje, misleče, da se duhovnikom sme popolnoma zaupati, kdo mu bode to za hudo štel. Da pa se še zamorejo nekteri gospodi tako izpozabiti, da to udanost njim izročeni ovčic za to rabijo, da nje nesrečne storijo, da bi nje v koš nemškutarskih krampljačev stlačili, da rabijo to zaupnost v ta namen, da bi tako tiho in lisičje njim enega največjih darov — narodnost iztrgali, to je breznačajno, grdo in duhovnika nevredno. Človek bi skoraj ne vrjel, da bode iz prostorov posvečenih od Krempele delavnosti za narod, da bode iz teh prostorov kedaj pihal mrzel sever nemškutarije in paril mlade cvetlice narodne zavednosti naših farmanov. Ali mi pri nas imamo že to nesrečo, da imamo že delj časa same protinarodne duhovnike, kterim še to ni dovolj, da sami za-se svoje srce pasejo za nemškutarijo, temuč hočejo še naše zavedajoče se ljudstvo spet nazaj v tisto lužo spraviti, iz ktere so ga po mnogih trutih izvlekli možje sloveči, ne samo po naši fari temuč po celi Sloveniji.

Sicer zamorejo, rabeči svoje stališče, naše ljudstvo hipoma oslepiti, ali s tem teku slovenskega čuvstva nikakor jeza postavili ne bodo. Slovenski narod se zaveda, gre naprej, in gotovo mi bomo mi Nedeljščani, kteri smo že tolikokrat svojo narodnost pokazali, z veseljem sledili, in radostno stopili v vrsto narodnih borilcev. Na osebe pa, ktere bi nas na tem potu zadržavati hotele, ne bomo gledali, niti se dali motiti od njih. Bili smo oslepljeni. Enkrat je šlo, drugikrat pa ne bo. Poznamo se! Vam pa, dragi farmani, kličem, ne pozabite, da ste Slovenci! Operite to sramoto drugokrat, kdar se bo sopet vam priložnost ponujala, da se lahko pokažete kaj ste. Naj vam bode pri takih priložnostih naš rajni Krempel pred očmi, kteri nas je prvi zbral pod narodno zastavo, in nas učil ceniti dar, kterege so vsi veliki možje vse čase zlo cenili. Živelci Slovenci! Vse za vero, domovino in cesarja!

**Iz Ljutomera, 5. apr.** Naši ustavni kričači so si v članku „ein Wahlsieg der Clerikalen“ (Tagespošto 3. t. m.) spet svedočbo siromaštva podpisali. Oni nimajo niti toliko političnega izobraženja, da bi različne politične stranke in njih skupke v Avstriji poznali. Tista stranka, pri kteri je samo eden duhovnik, goji po mnenju naših zvoničnih politikarjev (kirchthumpolitiker) klerikalne težnje. Na toliko še niso napredovali, da bi stvar od osebe razločiti mogli. Morem jih zagotoviti, da naše narodne težnje le na to merijo, da bi se zavest Slovencev zbudila, njihov jezik izobrazil in duh slovenske narodnosti oživel. Da so se tem težnjam tudi nekteri duhovniki pridružili, so naše težnje zaradi tega tem manj klerikalne, ker ti duhovniki svoje posebne klerikalne koristi pri tem ne iščejo. Naše težnje zahtevajo narodni napredek: kdor je zanj, je z nami, kdor proti njemu, naš protivnik, bodisi duhovnik ali svetovnjak. To razumeti, je za naše ustavne kričače previsoko. Pa kaj bi se tudi moglo pričakovati od zaroda, kteri, ako ni na lovu, ali ako si v gostivnici starih kvant ne pripoveduje, na Mihelečevi klopi sedi, v zrak zija, zeva in Bogu dan krade. Za-